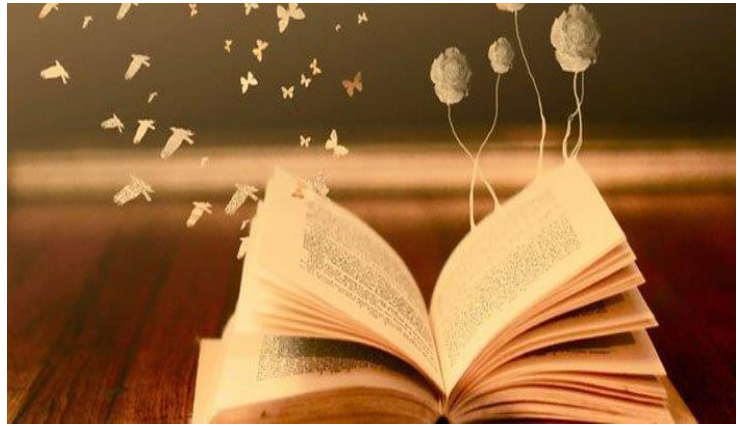

Міжнародний день філософії: мудрість допоможе у житті

Філософія дає готовність до всякого повороту долі.

Діоген Синопський

Сенс святкування Міжнародного Дня філософа полягає в тому, щоб знайти спільну платформу обговорення глобальних соціокультурних перетворень, які відбуваються зараз, долучити людей до філософської спадщини, привідкрити сферу повсякденного мислення для нових ідей і стимулювати публічні дебати мислителів і громадянського суспільства з приводу викликів, що постають перед соціумом сьогодні.

Безліч мислителів стверджували, що суть філософії полягає в подиві. І справді, філософія народжується з природного прагнення людини цікавитися собою і світом, у якому вони живуть. Як рефлексія любові до мудрості, філософія вчить нас мислити, досліджувати фундаментальні істини і будувати власні висновки.

Протягом століть у різних культурах філософія народжувала концепції, ідеї та праці з обґрунтованого аналізу, і закладала основу критичного, незалежного і творчого мислення.

Філософія – як наука наук!!!

Термін «філософія» ввів давньогрецький філософ і математик Піфагор. Найбільш змістовні визначення і смислові характеристики філософії є:

- вчення про світ і людину, про місце людини в світі та відношення людини до світу;
- пошук та знаходження людиною відповідей на головні питання свого буття;
- епоха осягнена в розумі (Георг Гегель);
- золотий хрест над храмом пізнання (Георг Гегель)
- енциклопедична сума знань (Огюст Конт);
- тип мислення, який називається філософствуванням;
- наука наук;
- наука про найбільш загальні принципи і методи пізнання природи, людини та суспільства;
- «пробне каміння для визначення рівня інтелекту».

Філософія виступає одночасно в п'яти іпостасях. Вона є: наукою, світоглядом, методологією наукового пізнання, мистецтвом та ідеологією. Будучи наукою філософія є системою теоретичних знань про всезагальні закономірності розвитку світу та сутність людини. Як світогляд філософія бере участь у створенні цінностей, норм, орієнтирів та ідеалів людини і суспільства. Наука не може плідно розвиватися без методології дослідження. Всі загальнонаукові методи пізнання – індукція, дедукція, аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування, ідеалізація, системний, структурно-функціональний, логічний, герменевтичний та інші - історично склалися в системі філософського знання. В арсеналі мистецтва є твори в яких у художньо-естетичних образах здійснено філософське осмислення буття світу людини. Це літературні твори Шекспіра, Гете, Толстого, Достоевського, Шевченка, Франка, Лесі Українки, Камю, Сартра, Маркеса; фільми Фелліні. Тарковського, Довженко, вистави Брехта, Віктюка. На деяких етапах розвитку суспільства філософія виступала в ролі ідеології. Схоластична філософія середніх віків була ідеологічною доктриною католицизму. Марксистська філософія була, в СРСР, ідеологічною концепцією КПРС. Філософія деградує в тоталітарному суспільстві в якому її перетворюють на ідеологію.

Філософія теоретично узагальнює, систематизує та синтезує знання, котрі виробляють природничі, гуманітарні і суспільні науки а також ідеї і цінності що формуються такими формами суспільної свідомості як мистецтво, релігія, мораль, право, політика. Результатом цього синтезу є загальнонаукова картина світу.

Філософія формує у людини теоретичне, аналітичне, системне, критичне та творче мислення. Людина яка володіє філософськими знаннями та філософським мисленням здатна теоретично осмислювати і з гуманістичних позицій оцінювати ті явища та процеси що посідають вагомe місце в суспільстві й є значущими, як для окремої людини, так і для всього людства.

Знання філософії допомагають глибоко розуміти і правильно тлумачити сутність науки, релігії, мистецтва, моралі, політики, права, економіки, техніки, сучасної екологічної кризи. Філософія є також ефективним теоретичним і методологічним інструментом аналізу процесів деформації і деградації що відбуваються в сучасному суспільстві.

Енциклопедичність змісту філософії та культура філософського мислення допомагають людині відчувати себе рівною у середовищі інтелектуалів. Давньогрецький філософ Арістип, учень Сократа, говорив що філософія навчила його розмовляти з будь-якою людиною на будь-яку тему.

Філософія здійснює великий вплив на розвиток усіх сфер культури суспільства – науку, мистецтво, політику, право, мораль і релігію. Ми не можемо уявити старокитайську культуру

без Конфуція і Лао Цзи, культуру античної Європи - без Сократа, Платона і Арістотеля, культуру Європейського середньовіччя - без Аврелія Августина і Томаса Аквінського. Філософії гуманізму заклала засади культури Відродження. Значний вплив на розвиток культуру епохи Нового часу мала філософія раціоналізму Декарта, Лейбніца, Канта і Гегеля. Культура XX-го століття сформувалась під могутнім впливом Гайдегера, Сартра, Кам'ю, Ніцше, Габермаса, Фуко та інших великих філософів.

З метою викладання філософії та проведення наукових досліджень з філософською проблематикою при вищих навчальних закладах створюються кафедри філософії, а при академіях наук інститути філософії. У більшості країн світу організовані філософські товариства. Є також товариства дослідників творчої спадщини окремих філософів. Кантівське товариство США, наприклад, налічує понад восьми тисяч членів. В деяких містах Європи є, навіть, філософські кав'ярні.

Однією з головних форм міжнародної організації наукової діяльності філософів є Всесвітні філософські конгреси. Проводяться з 1900 року. Починаючи з Амстердамського конгресу (1948) вони мають постійну періодичність і відбуваються через кожні п'ять років. Організатором Всесвітніх філософських конгресів виступає Міжнародна федерація філософських товариств. Вже проведено двадцять чотири конгреси. Міста їх проведення: Париж (1900), Женева (1904), Гейдельберг (1908), Болонья (1911), Неаполь (1924), Нью-Йорк (1927), Оксфорд (1930), Прага (1934), Париж (1937), Амстердам (1948), Брюссель (1953), Венеція (1958), Мехіко (1963), Відень (1968), Варна (1973), Дюссельдорф (1978), Монреаль (1983), Брайтон (1988), Москва (1993), Бостон (1998), Стамбул (2003), Сеул (2008), Афіни (2013), Пекін (2018).

Всесвітні філософські конгреси, як і всі інші міжнародні зустрічі учених, відіграють значну роль у міжнародному культурному обміні. Вони забезпечують контакти між філософами різних країн, допомагають проведенню дискурсів та дискусій з важливих проблем сучасності. Основні теми останніх конгресів – «Філософське розуміння людини» (Брайтон, 1988); «Людство на переламному етапі» (Москва, 1993); «Пайдея: філософія і виховання людства» (Бостон, 1998); «Філософія обличчям до глобальних проблем» (Стамбул, 2003); «Переосмислення філософії сьогодні» (Сеул, 2008); «Філософія як пізнання і спосіб життя» (Афіни, 2013).